

#POZDRAJ BÓH ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOW

9. číslo

Budyšin, september 1979

Létník 29

Dzén měra 1979:

Před štyrceči lětami započa so wójna!

Kajku skićimy zemju jeje Zbóžniķej?

Kónc měra zetkachu so w Genfie zastupjerjo cyrkwiow Sowjetskeho zwjazka a Zjednočenych statow Sevjernej Ameriki (USA) ke konsultaci wo wotbrónjenju. Wozjewichu nam dobrý zaklad za rozpoznanje wo tutej zrudnej róčnicy, kotruž na započatku tutoho měsaca wobeňdžeme: Před 40 lětami nadpadných fašisca Polsku, a z tym započa so žadla-wa druha swětowa wójna!

Křesčenje z wobeju krajow praja w swojim wozjewjenju tute rozbudzace słowa: „Skónčne, lube sotry a lubi bratra, skedžbnamy Was na najbole wérypodobnu předpověď, zo přiběra w džewječdesatych lětech k wérje podobnosť wójny z atomowymi brónjemi. W tých džesač lětech zvyšeneho rizika bližamy so ke koncej našeho leťtysaca. Džensa dželi nas je-nož hiše dwaceči lět wot toho wokomika, w kotrymž smy napominani, w modlitwje na to myslíć, zo je před 2 000 lětami Jézus Chrystus, naš Knjez a Zbóžnik, tón wjerch měra na swět přišol. Kak dyrbimy tutón dzén wobeńc? Kajku chceemy našu zemju stworičeľ poskići? Budže to kćějaca zahroda abo mortwy, zapusćeny kraj!?

W tým zmysle předpohoda nam Knjez znowa žiwjenje a smjerć, žohnowanje a pokleće: tohodla wólce žiwjenje, zo byše Wy a Waši potomnicy živi byli!"

Što, lubi čitarjo, woznamjenja to za nas? Njeprajmy: To je politika, to nas njestara! Husto hižo su ludžo tutón pospyt činili, so wo politiku nje-starać. Ale scéhi toho, štož politika je, maja wšityc njesť, tež či, kiž ju tak jara zacpewaja!

Potajkim: Wuznawanie krala měra, Jézu Chrysta, ma praktisce konsekwency, na příklad:

Rozmyslawać wo scéwkach brónjenja, so wo nim informować, pytać přičiny (što ma zajim na brónjenju, što z nim zasluži?), pytać sobuwoj-warjow wo měr a wotbrónjenje, pytać za móžnosćemi wojowania wo měr!

Wizija biblike wo měr hodži so je-nož w konkretnym swěće zwoprawdžić! C. P.

Skřížowaný – naš kral pokoja!

Hrono za měsac september

Budźe wjesli w nadžiji, sicerpli-wi w čēsnosti a wobstajni w modlitwje!
Rom. 12,12

Džensa rano wonaj wotjeděštaj, z kolesom, wot Lipska do Budyšina, zo byštaj domiznou wopytaloj.

Při rozjehnowanju dachmoj našemu štyrnačelētnemu synej dobre rady na puć, zo bychmy jeho stroweho a čileho zaso doma powitać móhli.

W tým měsacu wjedžemy naše džeci prěni raz do šule. Najprjedy pak so zeńdžemy w Božím domje, zo bychu wone derje jeli, zo by Bóh Knjez swoju hnadu dal, zo bychu we wérje so skručili a zo bychu přez džesač lět trajacy puć přišli k našemu zbožniķej.

Naše biblike slowo přewodžuje křesciansku wosadu w Romje. Wona so wobtwjerdžuje, zo by w jej nje-prečelnym swěće wobstać móhla. (Pokročowanje na str. 2)

Hłowna zhromadźizna w Minakale

Po starej tradicji našich serbskich cyrkwińskich dnjow zhromadža so zajimcy za „problemy“ hižo sobotu na městnje cyrkwińskiego dnja, lětsa potajkim na farje w Minakale.

Tuta hłowna zhromadźizna ma kóžde lěto wosebitu temu. Za lěto 1979 bě wuběrk cyrkwińskiego dnja wobzamknýl, zo sebi myśle činimy wo serbskim ewangelskim nowinarstwie, wosebje wo nášim „Pomhaj Böh“.

Farar Gerhart Lazar postrowi přitomnych, mjez nimi tež katolskeho sobubratra patra Nawku ze Zdžerje a něsto młodych ewangelskich Serbow. Potom džerzeše krótku nutrnosć po hronu dnja. Wozjewimy ju tež w nášim časopisu.

wjetše pismo, wosebje za staršich (abo z wjetšimi wotstawkami) trěbne?; principy měsačnika studować: na příklad pisać wjele, ale krótke wécy!; na kublanskim dnju w februaru zarjadawać forum čitarjow. Snadž dōstanjemy k tutym tu wozjewjenym nastorkam diskusije dopisy na redakcję!

Chłosćenka popołdnja bě referat studenta teologije w Lipsku, bratra Jana Malinka z Budyšina, wo stawiznach serbskeho nowinarstwa, wosebje nášego ewangelskeho. Referat bě krótki, ale najbole informatiwny. Wón wobohaći jón přez to, zo bě eksemplary starych nowin sobu přinjesł, kotrež mōzachmy sej wobhla-

(Pokročowanje ze str. 1)

K tajkemu pruwowanju słuša wjesołosć, sčerpliwość a wobstajnosć. Zamž je domizna a měr pola nášeho zbožnika.

Nadžija džerži tež nášego hóleca, zo by strojny domoj přijęł. Swět je wulk i mōžnosćow, so něhdźe zhobić, je wjele. Mnozy su tak tež we wérje nadžiju zhobili a wjac domoj njenamaka.

Nadžija wobsteji w nazhonenjach lubośce, kotruž nam náš knjez přiložuje, kóždy džen znova. Wona pak tež wobsteji w česčenju Knjeza, kiž ma w kóždym padže poslednje słowo, potom, na kóncu nášego puća. Tuta nadžija je potajkim motor za skutki w nášim žiwjenju, kiž nam wjesołosć dawaja.

Böh zdžerž nášemu křescanstu tutu wjesołosć w cylym wosobinskim a priwatnym žiwjenju! Potom je tež mōžno, zo smy sčerpliwi w česnoscí.

Puć wot Lipska do Budyšina ma swoje čeže. Nadobo steji člowjek před zadžewkom — nadobo steji zla móć, kiž chce nam puć do domu zadžewać. Wona chce nam wjesołosć w nadžiji mylić a mući.

Zla móć so praşa za materielnym bohatstwom. Wona njerozumi, zo našc bohatstwo wobsteji w bratrowskej lubości, kiž njeliči po pjeńczach a po swětnym bohatstwie. Wona pak liči ze zadžerzenjom, kiž lubośc mjez nami pokazuje. Tuta lubośc wě wo domiznje, kiž nam móć daruje k wudžerzenju.

Budžče wobstajni w modlitwje! Džensa připoldnju klinkaše telefon. Hóle so přizjewi, zo je derje w Riesa do kwartéra namakal. My wostanjemy dale w zwisku, tež potom, hdýz so plan wulicenego časa přeměni.

My wostanjemy dale w zwisku, doňi so zaso widžimy — tohodla: budžče wobstajni w modlitwje!

Tak dołho, kaž smy na puću nášeho prówowanja, tak dołho, doniž domoj njenamakamy k wócej, zo bychmy wotpočink namakali a měr w radosći a wěčnej wjesołosći!

Arnošt Bérka, diakon

Zo by měr byl, dyrbja so ludžo přeco zaso za jedne blido sydać a rěčeć, jednać! W swojbie a přečelstwie so to započina!

Potom přepoda předsyda słowo fararzej Cyrilej Pjechej. Wón bě zhromadźne ze studentom teologije Janom Malinkom z Budyšina přihotował tute popołdnjo.

Prěni dypk bě „laudatio“ — chwala dotalnemu redaktorej nášeho serbskeho ewangelskeho časopisa „Pomhaj Böh“. Jeho zaslužby wo náš časopis su hoberske! Wón je jón faktisce skoro triceći lět dołho redigował! Wo tym so tež rozmołwjachmy. Pater Nawka džakowaše so z katolskeje strony za to, zo je wón tež katolskim křescanam přez čitanje nášeho časopisa wjele dał.

Po słodnym kofeu, na kotrež bě nas knjez farar Feustel-Pjastka-Minakalski ze swojej mandželskej přeprosyl a kotrež wuběrnje słodžeše, přednjese farar C. Pjech myśle wotym, kajke zasadzy za moderny nabožny časopis plaća. Potom přečita tehdom hišće manuskript nastawka, kotrež su čitarjo mjez tym mohli w julijskim čisle pod napismom: „Pomhaj Böh, lubi čitarjo!“ čitać.

W diskusiji so praji: dyrbjeli so tež němske manuskripte zapodać móć (to je možne!); wotewrjenosć je trěbna!; wo wosadnym žiwjenju informować!; naslēdnik dotalnego serbskeho superintendenta měr so z wobrazom a postrowom przedstajić! je

dać. Wozjewimy tutón wotrys nášich nowinskih stawiznow jónu w nášim časopisu.

Popołdnjo bě pospyt, z čitarjemi do direktneho zwiska stupić. Tutón wotmysł ma redakcja nášego časopisa cyle dorazne. Nadžijamy so, zo so tutón zwisk z čitarjemi wutwari!

C. P.

Nutrność při zahajenju cyrkwińskiego dnja 1979 přez předsydu

Ochraniowske heslo za 16. junij:

„O Knježe, mój Božo, hač dotal sy swojemu služownikej hižo husto pokazal swoju krasnosć a swoju sylnu ruku.“ 5. kniha Mójzasowych 3,24

To je modlitwa a zdobom wuznaće Mójzasa, muža Božeho, kiž je jako jeho swěrny služownik na puću přez puščinu přeco zaso Božu sylnu ruku, to rěka jeho pomoc a jeho krasnosć nazhonil. My někto tu njechamy na jednotliwe wécy a podawki pokazać, kak je swój lud krasnje wjedł. My smy jako cyrkzej tež Boži lud a smy samsne krasne nazhonenja činili w jednotliwym kaž w cyliku.

A hdýz smy chodžili w čémnym dole, njetrjebamy so bojeć žanoho njezboža: Wón bě při nas, jeho prut a jeho kij, kotrež mōzete tež druhdy boleć, běštej pola nas a stej nas tróštowałojo. —

Ale tuto hrono džensa wosebje nam ewangelskim Serbam płaći, kiž stejemy w hibantu nášego serbskeho cyrkwińskiego dnja, kiž chcemy na wosebje wašne sobudželačerjo a služownicy Boži na serbskim polu być. My mohli tež skoržić na wšelakim. Ličba nášich swěrnych je woteberala. Našich njeje wjace telko kaž při spočatku před 30 lětami. Cyrikwińska wyšnosć druhdy žane prawe dorozumjenje za nas nima. Ale njech je, kaž chce: Naša modlitwa a naše wuznaće je samsne, zo je Knjez nas wjedł a swoju sylnu ruku pokazał hač dotal, hač k tutemu druhemu cyrkwińskiemu dnjej w Minakale. My so radujamy a so džakujemy, zo je nas Minakalska wosada přez swojego fararja přeprosyla. A my chcemy někto započeć w jeho mjenje a prosyć wo jeho bohate żohnowanje. Hamjeń.

G. L.

„Wy budźeće moji swědce ... !“
Prokop Urban
10. přinošek
Moto: „Dosaha či moja hnada.“ (2. Kor. 12,9)

Poslednja modlitwa

Jako so wón narodzi, bě wśudźa zyma, haj mróz. Wśudźe bě wśo połne sněha, wśudźe hłuboka nóc. Narodzi dźe so rano w třećej hodzinje, pōndzelu 25. januara lěta 1808. To, zo so narodzi w zymje a noc, to by njebylo hiše tak zlo. Sněh je přeco mjechki, běły a čisty a w kózdej, tež najčemnišeć ćmě je nadžija na swětlo. Ale wón narodzi so do zymnosće a émy swojeje swójby!

Njewitaše jeho radostny posměwk maćerje ani njeścierpliwe wočakowanje nana. Njebě wočakowany. Pjate dźečo w chudej swojbje! Njewočakowane dźečo a tohođla tež ženje lubowane. Nochcyhu je, na żadyn pad je nochcyhu!

A tola bě so narodziło. Njeda so ničo činić. Narodzi so hólčec. Płakaše bolostnie, přebolostnie, jako by wěđał, čuł, zo jeho njewita lubosć, kotrejeż połna budže jeho wutroba, ale za kotrejž budže wón żedźić cyłe swoje ži-

Hołb je symbol měra! Najznačiše przedstajenje hołbja jako symbola měra je wot Pabla Picasso.

Čitarjo pišu...

W pražniku we Łužicy
Cesény redaktoro! Ze zajimom
přečítach prěnje číslo „Pomhaj Bóh“
pod Wašim redaktorstwom. Optimis-
tiski a dobry duch dychaše tute naše
łopjeno. Witam nowu rubriku „Čitar-
jo pišu“. Wulka ličba našich swěr-
nych ewangelskich Serbow pak njeje

serbsce pisać nauknyla. Tuž namje-
tuju, Ważej namołwje přidać, zo smě-
dza listy tež němsce pisać. Wjele zbo-
ża a strowju Was (podpismo je nje-
čitajomny pseudonym).

Wotmołwa red.: Tutón nastork
prińdze tež hižo w Minakale. Jara
rady jón sčehuju! Pisajće, tež něm-
sce! Pisajće, kaž džensa tež druhí pi-
sar, hdyž njevobknježiće prawopis –
jenož wobsah – a na tón wjeseli so
redakcija a čitarstwo – pisajće, kaž
so Wam zechce, ale pisajće prošu,
prošu!

wjenje. Jako by so jemu předzdało, zo budu ze stajnymi přewodžerjemi jeho žiwjenja chorosć, bolosć a wěcne že-
dzenje.

Dosta mjenio Handrij. Handrij Pjenck. Wo njeho pak so skoro nictňo njestaraše. Jeho nan mješe małe, woprawdze jara małe hospodarstwo w Bělsecach, a tam Handrij wotrosće, wosamoćeny mjez wostatnymi staršimi dźćicimi.

Poča do šule chodžić. A tu so wupokaza, zo je njewśd-
nje wobdarjeny. Tak wobdarjeny, zo so jeho wučer sam postara wo stipendij, a Handrij započa studować. Naj-
prjedy w Budyšinje na gymnaziju. W Budyšinje bě po-
prawom najzbožowniši. Tu so mjenujcy wo zrudnego a
jara čućiveho hólca ze stutkownej lubosću staraše farar
Handrij Lubjenski. Kak bě jemu za tutu lubosć młody
Pjenck džakowny! Kak so prócowaće, zo by ze swojim
wuspěchom a ze swojim zdźelanjom jemu tutu džakow-
nosć wopokazał!

Rěčeć wo njej njemožeše a snadź ani nochcyše. Ale Lubjenski mješe stajne wotewrjenu wutrobu, mješe stajne přistup k jeho nutřkownemu. Tohođla tež jenož wón wědžeše, kak jara ma młody student rady swoju ma-
cerku, wědžeše to snadź jako jenički ze wšich člowje-
kow ...

Pod wliwom Lubjenskeho zesylni so wón jara w swojim nabožnym žiwjenju. Přizamkny so z cyłym swojim bohatym začućowym žiwjenjom Chrystusej. Pola njeho pytaše lubosć a wot njeho wočakowaše tež pokiw za další žiwjeniški puć. Běše to tehdom dospołne přirodne, zo so po maturje rozsudzi za studij teologije a zo woteńde studować do Lipska. Wo jeho materielnu wěstosć so tehdom samozrozumliwje postara Lubjenski.

W Lipsku zanuri so Handrij radostnje do studentskeho žiwjenja, dalokož wšak jemu to jeho strowota dowoli a wosebje jeho wulka pilnosć, jeho wulke začuće zamol-
witosće za kózdy wokomik žiwjenja. Dostudowa a na-
wróci so do Łužicy. Ale – njenamaka městno. A hdyž je jónu namaka – zwjetša jako wučer –, dyrbješe je zwjet-
ša po krótkim času zaso spušćić, dokołž jeho strowota nje-
bě woprawdze wjac hač jara słaba.

Při wšem tym bě njesměrnje miły a dobry. Dźeći, ko-

trež wučeše, bychu za njeho do wohena šli. Běchu wšak lěta, w kotrychž by jara tradał, a tu bě to jedyn z jeho najlěpsich přečelow, wo štyri lěta starši Łazowski farar Handrij Zejler, kotryž jeho k sebi zwoła.

Někotre razy bě pola njeho něsto měsacow žiwy, kóždy raz, hdyž bě jemu chorosć znowa rubila čežce namakane městno. Pomhaše Zejlerzej při jeho redaktorskich dželach, sam pisać mnoho nastawkow, přeložovaše, korigowaše a staraše so wo praktiske wěcy w Zejlerowym hospodarstwje. Móžeše woprawdze wšitko! Jenož ta stro-
wota, ta strowota!

Zejler mješe jeho woprawdze rady, bě woprawdžity přečel, a tak Pjenck pola njeho namaka woprawdžite doma. Wot Zejlerja so pohosćić dać njeboleše. A njeboleše tež to, štož dosta wot njeho darjene. A tole wuskutkuje jenož wzajomne přečelstwo, jenož wzajomna lubosć. A ta bě woprawdze mjez Pjenckom a Zejlerjom! Tak kaž Lubjenski hladaše tež Zejler hač do dna wutroby swojeho přečela. Wědžeše wo jeho hłubokim żadanjom za tyl, byc předar! Wjesć ludži ke Chrystusej, kotremuž ślu-
šeše wśo to najkrasniše, štož mješe w swojej duši. Nje-
mörkotaše přečiwo tomu, zo je chorosć dla z předar-
skeho dźela wuzamknjeny, ale żedźeše njesměrnje za nim.

Chcyše swědći za Chrystusa. „Swědčiš tež bjez pře-
wanja, wér mi to“, praješe jemu stajne zaso Zejler.
„Twoje cyłe žiwjenje je swědčenje!“

We Łužicy bě tehdom mnoho ludži tak śpatnje žiwych, zo so rozsudzichu k jara bolostnemu krojek: wotchadža-
chu do cuby. Najwjace do Ameriki a Awstralskeje. Zej-
ler bě přečiwo tutomu wupućowanju! Wědžeše derje, zo
hižo třeća generacija jenož hiše čežko swoje Serbstwo
sej zdžerži. Ale što móžeše činić?

Z jednej tajkej skupinu woteńdže pak tež Handrij Pjenck. Woteńdže z nimi jako jich předar, jako jich du-
chowny nawoda a radžiēl. Jako jich farar. Farar, ko-
trehož běchu sej woni sami wubrali a pomjenowali. Nje-
znaješe jich, ale bě přeswědčeny, zo je to wony puć, ko-
tryž jemu Bóh přikazuje, zo je to mjez nimi jeho nadawk.

Pomału a skedźbnje zdželi Zejlerzej swój rozsud. Roz-
sud! Njepraeše so jeho wo radu, ale staji jeho před ho-
towu wěc. Zejlerzej so tehdy zatřase wutroba, ale njeprae-
ji ani słowa. Zrozumi, jako jemu Pjenck rjecky: „Čujo
to jako swój nadawk, sym jim to slubił, pojedu!“ Ważeše
sej jeho rozsud, a njezranotś sluba bě jemu samozro-
zumliwa. Njepraji woprawdze žane słowo, ale boješe so
wo Pjencka, wo toho dobreho, stajne přijomnego a nje-
směrnje zranjomnego přečela.

A Pjenck wotjedźe. Wotjedźe započatk awgusta, hdyž je cyła Łužica tak krasna w rozžahlej krasys leča. Wot-
jedźe – ale – poł wutroby drje wostaji w tutej krasnej,
překrasnej Łužicy. Dojedźechu do Berlina. A tam započa
so jemu njesměrnje, njesměrnje styskać. Połojca jeho wut-
roby mješe žadosć za tej, kotař bě wostała we Łu-
zicy – dyrbješe wostać we Łužicy – bolostnu žadosć!

Ze swojego brěmjenja wza mały suchi wěnček. Tón bě-
chu jemu něhdy dźeći darili při rozžahowanju. Położi
jón před sobu na stólc a na njon sej połoži hłowu. A za-
poča so modlić. Wědžeše, zo jemu jenož modlitwa pom-
ha. Modleše so serbsce. Wótče naš... Domodli so...
A hłowu wjac njezoběhny... Zemrě. Wutroba bě so
jemu pukla ze styskom a žadosću, bolosću a lubosću...
Pisaše so 6. awgusta 1849. A běše to zaso pōndzela.

Do Awstralskeje njedojedźe... Nihdy njebě pře-
wał... Abo snadź přeco? Njebě tež jeho smjerć wulke
předowanje?

Bamž Jan Pawoł II. we Waršawie

W nalęću słyśachmy přez radio a nowiny: Bamž Jan Pawoł II. přijedźe do Polskeje. Prěni króć wróci so do swojeje domizny, po tym zo bě so zaše lěto za bamža wuzwolí. Tehdy smy wiele wo tym rěčeli: prěni Słowjan, kiž steji na čole katolskeje cyrkwe. Wón znaje poměry w socializmje. Wot spocatka mějše sympatije všech křesčanow za sobu. Nje-přemysłowachmy dolho a so rozsudzichmy, jako mała skupina studen-tow přez Swiatki do Waršawy jěc.

Cah je dospolne přepjelnjeny. Polscy dželačerjo jězdža domoj, žony z tolstymi nakupowanskimi tosemi a mjez nimi mnozy z našeho kraja, kiž jědu za bamžom do Waršawy. Sedžimy šesćo na městnje za štyrjoch. Borze smy w najrjeńšej rozmotwie. Noc so bliži, pomału přińdze měr do čaha. Někotři lehnu so na chôdbu spać, a štož po čahu chodži, dyrbi skedžblivje přez nich stupić.

We Waršawje wulézemy rano z čaha a so hnydom woprašamy, hdže přijedźe bamž: „Přeco runje won, doniž njepríńdzeće na wulku syłu ludži!“ Börze smy na wonej drože. Je hišće dwě hodžinje časa, ale hižo steja na kromomaj drôhi syły ludži. Rady čakaja w palacym slóncu, jenož zo bychu bamža cyle zbliska widželi. Mamy čas, sej wupyšenu Waršawu wobhladać. Cyle město je w bělo-žoltej barbje wupyšene. To su swjedženske barby katolskeje cyrkwe. Nimale pôdla kóždeje tajkeje chorhoje wisa bělo-čerwjena polska chorhoj. Za nas je njezwučene, w cyrk-wjach statnu a cyrkwiensku chorhoj pôdla so widžeć. Za Polakow so tak wuska zhromadnosć mjez narodom a cyrkwu zwurazni. We wjele wok-nach steji wobraz bamža z kwětkami a swěčkami wudebjeny. Polska je w tutym nastupanju wosebitý kraj, kiž so njeda ze žanym druhim přiruno-wać.

Po hasach zanjesu so spěwy a modlitwy. Nadobo je wulka čišina. Za-počne so radijowe wusyłanie z lětanišča. Létadło je přizemilo. Jan Pawoł II. stúpi na ródnou zemju a ju wo-koši. Zastupjer stata, ministerski předsyda Jabłonski a kardinal Wyszyński jeho witataj. Pola Wy-szyński, primasa katolskeje cyrkwe, je bamž z hoscom, k jeho rezi-dency wjedźe puć přez Waršawu.

Awtowa kolona poda so na puć a bliži so bóle a bóle k staremu méstu. Tam my stejimy, napjatosć stu-pa. Tak daloko, kaž mőžemy widžeć, leža kwětki na drože. Kaž přez wulkim tepich pojedźe jeho awto. Dopomnju so na Jézusej přichad do Jeruza-lema. Tehdy běchu ludžo palmowe hałzy Jézusej na puć kładli. Džensa su to róže a naliki. A hižo je bamž widžeć. Přijedźe na wulkim bělym awē pod žolým baldachinom stejo. Sam je cyle běly zdrasčeny, bjez ně-kajkých wupyšenjow. Zady njeho sedža w čornej drasće kardinalojo a biskopja, kiž slušea k delegaci. Jan Pawoł II. zohnuje přeco zaso sta-tysacy ludži, kiž při čarje steja, War-šawanow-Polakow a wukrajnikow, a tak tež nas, hdyž někotre metry wot nas zdaleny nimo jědže. Mőžemy

W parku w Njeswačidle

jemu do mjezwoča hladać. Měrny a wurunany hlada na swój lud. Ma wotewrjene a přečelne mjezwočo. Čuju, zo je za wjele Polakow tuton woko-mik něšto cyle wurjadneho w jich žiwjenju.

Pomału so jeho awto wotsali. Wěriwi zanjesu spěwy a modlitwy, a pomału so ludžo rozeńdu. Wikowarjo rozpředaja swoje chorhojčki a wobrazy. Suweněrowe wobchody sypataj, tajke a hinaše wobrazy a plastiki Jana Pawoła we wšech wulko-sčach a płaćzinchach wotbyć. Tež tutu stronu ma bamžowy wopyt w Polskej. Bamž sam njecha žadyn kult wokoło swojeje wosoby. „Dospolne Twój“ je jeho hesło, dospolne Chrys-tusowy chce wón być. Jeho cyle dželo ma na Chrystusa pokazać, preč wot swojeje wosoby.

Ludžo so rozeńdu, a či prěni du hižo na městno, hdže so popołdnju mša swjeći. Nažel njemožemy pôdla być. Waršawske wosady su rozda-wali zastupne liséki. Troje kontrole so wo to staraja, zo njeby nawal přewulki był. Dyrbimy so z tym spoko-jić, wšo dalše přez televizor scě-hować. Cyły kraj je přez modernu techniku, kiž je stat za to k dispozi-cji staji, z Waršawu zwiazany.

Je pozběhowace, sta tysacy wěri-wych na naměsće dobyća napřečo pomnikoj njeznačenoj wojaka mšu swjeći widžeć. Tři hodžiny traja ke-mše, hač do wječora sedmich.

Džen so na kónc chila, napinaty, ale rjany. Pomału je čas, so wo nóc-lěh starać.

Jan Malink (student)

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. – Wuchadža jónkrot za měsac z licencu čo. 417 Nowinarskoho zarjada pola predsydy Ministrskje rady NDR. – Rjade Konwent serbskich ewangelskich du-chownych. – Hlowny zamolitwy redaktor: Farar Cyril Pjech, 84 Riesa 11, Wind-mühlenstraße 17, tel. 44 91. Ekspedicja: Farar Lazar, 8601 Bukecy (Hochkirch, Kirchweg 4). – Ludowe nakladništvo Domowina, Budyšin. – Cišć: Nowa Doba, Cišćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-1407)

Z WOSADOW

Polska: Při swojim wopyće w swojim ródnym kraju je bamž Jan Pawoł II. dwójce wuzrznje tež nas Serbow postrowił. Wón naš lud znaje z wosobinskeho wopyta we Łužicy krótka do wuzwolenja na bamža.

Genf: Tu wotmě so zetkanje zastupjerow cyrkwiow Sowjetskeho zwjazka a USA wo problemach wot-bronjenja. Sobustawaj sowjetskeje delegacie běstaj lutherskaj arcybiskopaj Jan Matulis a Edgar Hark. (Po přikladže šwedskeje lutherskeje cyrkwe maja w baltiskich sowjet-skich republikach tež lutherských arcybiskopow.) Wozjewimy w tutym čisle rozpominanje, kotrež je zložene po myslach tutoho zeńdženja.

Drježdany: Tu swjeći lětsa Šula za cyrkwiensku hudžbu swoje třiceńiny. Skoro 700 cyrkwienskych hudžbnikow je so tam w tutych 30 lětech wukublało. Wuwuče so tam w 33 předmjetach.

Berlin: Primas anglikanskeje (jen-dželskeje) cyrkwe wopyta w meji ewangelske cyrkwe w NDR. Berlinski biskop Schönherr powita dr. Donald Coggan w Berlinské ewangelské Marijnej cyrkwi. Wón chwaleše jeho jako „muža biblie“, dokes wobsteji arcybiskop Coggan na tym, zo so po biblij prěduje a we wšem biblij prěnje městno dawa.

Lipsk Drježdany: Znaty katolski profesor teologije Hans Küng přebywaća kónc meje při ewangelské fakulcē w Lipsku a měješe tež dwaj přednoškaj za ewangelskich studen-tow a akademikarow w Drježdā-nach na temu: „Kak dale přińc z ekumenu?“

Serbske bože služby w septembrju 1979

2. 9. – 12. njedžela po Swjatej trojicy
Budyšin-Michałska 9.00 hodž. kemše (wosadny farar Albert)

Budestecy 14.00 hodž. kemše z božim wotkazanjom (farar Cyril Pjech)
Rakecy 8.30 hodž. kemše (wosadny farar Lazar)

Huska 10.00 hodž. kemše z božim wotkazanjom (sup. na wusł. Wirth)

9. 9. – 13. njedžela po Swjatej trojicy
Minakał 8.30 hodž. kemše (wosadny farar Pjastka-Feustel)

10. 9. – kermušna pôndžela
Hodžíj 9.30 hodž. kemše (farar Pjech)

16. 9. – 14. njedžela po Swjatej trojicy
Foršicy 8.30 hodž. kemše z božim wotkazanjom (sup. na wusł. Wirth)
Budyšink 10.00 hodž. kemše z božim wotkazanjom (sup. na wusł. Wirth)

30. 9. – 16. njedžela po Swjatej trojicy
Klukš 8.30 hodž. kemše z božim wotkazanjom
Połpica 10.00 hodž. kemše z božim wotkazanjom (woboje sup. na wot-počinku Wirth)

Bukecy 8.30 hodž. kemše (farar G. Lazar)
Njeswačidle 8.30 hodž. kemše z božim wotkazanjom (farar Cyril Pjech)

Kemše w Barće a Hrodzišču wo-zjewja so w „Nowej dobje“!